

Motion

1981/82:2265

Hans Gustafsson m. fl.

Säkerhets- och försvarspolitikern samt totalförsvarets fortsatta utveckling (prop. 1981/82:102)

I propositionen föreslås att sjökrigsskolans (KSS) verksamhet i Näsby park avvecklas och att i stället sjökrigshögskolan (SKHS) organiseras i Berga (Haninge kommun). Försvarsutskottet har övervägt en lokalisering av SKHS till Karlskrona. Sedan överbefälhavaren utrett detta alternativ har utskottet med åberopande av svårigheter för utbildningsverksamheten och kostnadsökningar för försvaret stannat för att SKHS lokaliseras till Berga.

Karlskrona anlades 1680 för att utgöra örlogsflottans huvudstation. Kommunen har alltsedan sin tillkomst varit starkt beroende av utvecklingen inom försvaret.

Försvarets verksamhet i Karlskrona har emellertid skurits ned kraftigt under efterkrigstiden. Flottan, kustartilleriet och Karlskronavarvet, som tidigare ingick i marinen, har sedan 1940 minskat med över 5 000 arbetstillfällen i Karlskrona. Sedan 1950 är minskningen ca 2 300 och sedan 1960 nära 1 500.

De senaste 30 åren har staten inom den militära sektorn i Karlskrona dragit in arbetstillfällen motsvarande ett infanteriregemente eller en flygflottilj vart femte år. Inom statens affärsdrivande verksamhet har sysselsättningen sedan 1975 minskat med mer än en tredjedel. Sannolikt har ingen annan ort i landet utsatts för en så omfattande sysselsättningsminskning inom den statliga verksamheten som just Karlskrona kommun. Detta är en av huvudorsakerna till att Karlskrona är det enda primära centrum i landet som haft en vikande folkmängd sedan 1950.

En av de viktigaste förändringarna för Karlskrona till följd av försvarspropositionen blir att sysselsättningen inom marinen kommer att minska med omkring 225 årsarbeten under 1980-talet. Genom att flottans officershögskola förlagts till Karlskrona och genom att kustartilleriets officershögskola i Göteborg jämte viss sjukvårdsutbildning där avses överflyttas till Karlskrona tillförs kommunen omkring 50 arbetstillfällen, varför nettominskningen blir omkring 175 årsarbeten.

En överenskommelse mellan statens arbetsgivarverk och vederbörande personalorganisationer har lett till att flertalet befälselever vid flottan inte kommer att som tidigare vara mantalsskrivna i Karlskrona kommun. År 1978 var 566 befälselever mantalsskrivna i Karlskrona. Under 1981 hade antalet elever gått ned till 96 och väntas under 1982 gå ned till något tiotal

(se bilaga). I skatteintäkter innebär detta ett bortfall av kommunalskatt för Karlskrona kommun på ca 3,1 milj. kr. årligen. Om skattebortfallet omräknas till heltidstjänster innebär detta ett bortfall av omkring 550 sysselsättningstillfällen för kommunen. Om dessutom U 80:s förslag skulle genomföras i det skick det nu föreligger kommer sysselsättningen vid sydkustens örlogsbas och vid Karlskronavarvet att skäras ned med omkring 270 tjänster. Totalt skulle detta betyda en minskad statlig sysselsättning inom Karlskrona kommun under 1980-talet med 950 – 1 000 arbetstillfällen.

Med hänsyn till statens tidigare uttalade ansvar för sysselsättningen i Karlskrona bör sjökrigshögskolan lokaliseras till kommunen. Försvarskommittén har ej angett de samordningsvinster som skulle kunna uppstå genom en sådan lokalisering genom att undervisningen i vissa delar skulle kunna samordnas med undervisningen vid marinens officershögskolor. Samutnyttjande av lokaler är en annan faktor som talar till Karlskronas förmån. Enligt beräkningar av chefen för marinen skulle arbetstillfällena i Karlskrona kunna öka med ca 30 årstjänster om sjökrigshögskolan förflyttas dit.

Överbefälhavarens och chefens för marinen förslag om att sjökrigshögskolan flyttas till Berga grundas till stor del på ekonomiska bedömningar. Organiserandet av sjökrigshögskolan i Berga medför emellertid också investeringar, och med hänsyn till de investeringar i militära byggnader och anläggningar som redan gjorts i Karlskrona torde en mera noggrann kalkyl ge vid handen att en flyttning till Karlskrona kan vara ekonomiskt fördelaktig.

Enligt propositionen skall tre stora anläggningar i Karlskrona lämnas under planeringsperioden, nämligen etablissemang Sparre som avvecklas senast 1985, Gräsvik som avvecklas senast den 1 oktober 1982 och Blå port som avses avvecklas senast den 30 juni 1987. Ingen av dessa tre betydande anläggningar har ännu funnit någon annan allmän användning, och det kommer utan tvivel att bli svårt att inrymma annan statlig verksamhet i dessa. Det är alltså uppenbart att staten kommer att ha stora kostnader för tomma byggnader i Karlskrona.

Etablissemang Sparre har en byggnadsyta på nära 30 000 m². Under 1970-talet har ombyggnader och förbättringar skett för tiotals miljoner kronor. För att inrymma sjökrigshögskolan i etablissemang skulle en fjärdedel av byggnadsytan behöva tas i anspråk.

Den planerade nedläggningen av Sparre har gjort att man på marinstaben nu planerar för att lägga värnpliktsutbildning på andra orter än Karlskrona enligt uppgifter från lokala militära myndigheter. De åtgärder som chefen för marinen avsett att vidta för att förbättra sysselsättningssituationen i Karlskrona, nämligen att förlägga ytterligare värnpliktskurser till Karlskrona örlogsskolor, kommer alltså att motverkas om etablissemang Sparre läggs ned.

Antal mantalsskrivna på Bataljon af Trolle, områdeskod 80197

Ålder	År								
	1973	1974	1975	1976	1977	1978	1979	1980	1981
0—15	—	—	1	1	1	1	1	1	1
16	75	72	76	73	47	51	6	—	—
17	133	104	94	91	111	69	60	3	—
18	82	82	105	99	116	134	78	37	3
19	73	81	92	101	117	108	123	43	17
20	64	47	56	68	87	93	75	63	21
21	35	36	40	36	40	52	44	33	25
22	24	20	22	24	20	23	26	18	13
23	12	6	13	14	6	17	16	5	8
24	7	7	3	8	5	6	8	4	2
25	3	4	5	1	4	3	1	4	1
26	1	1	1	4	1	2	1	—	—
27—60	8	8	5	6	7	7	7	6	5
Totalt	517	468	513	526	562	566	446	217	96
Män	513	464	509	522	558	562	443	214	93
Kvinnor	4	4	4	4	4	4	3	3	3

För att Karlskrona kommun inte alltför hårt skall drabbas av de fortsatta nedskärningarna inom marinen måste åtgärder vidtas. Lokaliseringen av sjökrigshögskolan till Karlskrona och bibehållandet av etablissemang Sparre blir värdefulla hjälpmedel för att minska de negativa verkningarna för Karlskrona av det nya försvarsbeslutet.

Med hänvisning till vad ovan anförts hemställs

1. att riksdagen beslutar att sjökrigshögskolan skall lokaliseras till Karlskrona,
2. att riksdagen beslutar att etablissemang Sparre skall bibehållas för marinens verksamhet.

Stockholm den 24 mars 1982

HANS GUSTAFSSON (s)

HELGE KARLSSON (s)

RALF LINDSTRÖM (s)